GAZETA KRAKOWSKA

No. 45

W Srodę Dnia 6. Czerwca 1810.

Z Warszawy d. 26 Maia.

Dalszy ciąg posiedzenia publicznego Towarzystwa Królewskiego przyiacioł nauk.

W. Lafontaine M. D. Proto Chirurg woysk Polskich, krzyża woyskowego Kawaler, podał do czytania rozprawę o stanie sił fizycznych żołnierza Polskiego, z dostrzeżeń swoich w ostatniey woynie czynionych.

W. JX. Szaniawski Kanonik Warszawski, Nauczyciel prawa, czytał rzecz o życiu i pracach uczonych Karola Kortuma członka Towarzystwa, którey tu treść umieszczamy.

„Karol Ludwik Kortum syn Doktora urodził się r. 1749. w Bielsku mieście leżącym na graniey pomiędzy Szląskiem i Polską. Prace handlowe przeznaczeniem były iego życia, z ktorego część większą naukom poświęcił. Starał się znać wszystkie umieiętności, ale wiadomości fizyczne zgłębiał naydokładniey. Od 19go roku wieku swego zamieszkały w Warszawie, w rozważnym czytaniu i rozmyślaniu licznych Xiążek i w doświadczeniach z nadzwyczayną cierpliwością i pracowitością odbywanych, doskonalił się w ulubioney sobie nauce.

„W młodym ieszcze wieku szacowany od obywateli tuteyszych, obrany został starszym i Kuratorem w zgromadzeniu Ewangelickim. Gorliwa czynność Kortuma w tym urzędzie była mu powodem, iż w r. 1783 wydał dokładny opis rządu Kościoła w Warszawie od r. 1778 do 1782 Ewangelickiego zgromadzenia wyznania Auszpurgskiego.

„W drugiey połowie ośmnastego wieku, elektryczność zaięła szczególniey wszystkich uczonych uwagę. Kortum nie oszczędził pracy i kosztu na doświadczenia w tey mierze, a skutkiem badań iego były liczne pisma pełne nowych, ciekawych i ważnych postrzeżeń. Doświadczenia iego z kolumną Volty poprzedziły znacznie okazywanie teoryi Galwanizmu w Paryżu przez tego sławnego Fizyka, a zgodziły się zupełnie w wypadkach.

„Wychodziło w Jena, a późniey w Getha i Weymarze, pismo peryodyczne przez uczonego Lichtenberga zaczęte, a przez Nauczyciela Voigt daley ciągnione, obeymuiące zbiór rzeczy naynowszych z fizyki i historyi naturalney. Jedenaście rozpraw Kortuma znayduie się w tym dziele umieszczonych. Tyczą się elektryczności, galwanizmu, własności fosforycznych w rużnego gatunku cia-

łach, działań kwasu fluorycznego i rozlicznych rozpuszczań metalicznych, oraz meteorycznych kamieni; a obeymuią wszyſtkie nie cudzych wynalazków powtarzania, ale własne doświadczenia Kortuma, i odkrycia nieznanych ieszcze skutkow. Ważne dzieło o elektryczności 1797 w Lipsku wydane, w ktorym są umieszczone doświadczenia sławnego Tyberyusza Cavallo, wspomina z uwielbieniem rozprawy Kortuma.

„W Rocznikach Towarzyſtwa Królews: Przyiacioł nauk znayduią ſię dwa iego pisma, o świetle w ciałach i o konduktorach, zalecone z ważnych badań i doświadczeń. W 1 numerze Pamiętnika Warszawskiego 1810 umieszczona ieſt rozprawa iego o Czerwcu Polskim. Chciał ieszcze przez kilkoletnie doświadczenia uzupełnić, lecz oſtatnia choroba była mu do tego przeszkodą.

„Duch Kortuma nie ograniczał ſię samemi uczonemi ciekawości badaniami, pracował i nad ſtosunkami bliższemi z dobrem ludzkich głębszych wiadomości. W r. 1785, gdy gorliwość pierwszych w kraiu urzędnikow i obywateli zakładała własnym kosztem obszerną fabrykę płócien w Łowiczu, Kortum przyłożył ſię do tak chwalebnego dzieła przez podanie na pismie uczonych uwag w tym ważnym przedmiocie, do którego nader liczne względy wpływaią. W końcu 18go wieku wezwany od rządu do porownania miar i wag, nowo podówczas wprowadzonych, z dawnemi Polskiemi, nie maiąc żadnych prawie publicznych pomocy, sam własnym kosztem przysposobił dla ſiebie pierwiaſtkowe miary i wagi, ułożył i podał właściwie aż do milionowych ułomkow ſtosunki, posunął nawet pracę swoię do ścisłych porownań z temi ſtałemi zasadami, podług których Francya w niezmiennych przyrodzenia prawach wynayduiąc podſtawę, wszyſtkie nowe podziały miar i wag zaprowadziła.

W r. 1799 przedawano w Warszawie po kilku składach u Izraelitów wódkę taką, którey smak okazywał zaprawę z miodu, a którey iasna przezroczyſtość, do iakiey przeszkadzaią koloruiące iſtoty w miodzie, zadziwiała uczonych. Kortum przez dociekania chimiczne odkrył w tey zaprawie bytność trucizny dla ludzi, to ieſt, mieszaninę niedokwasu ołowiu na pół zeszklonego, czyli lithargirium; uwiadomił rząd, i ko radzca miaſta, i uznano urzędownie słuszność obawy. Po wnyiściu do Warszawy zwycięzkich woysk Francuskich, przy końcu 1806 r. powierzony był Kortumowi trudny lazaretow dozor, razem w nowym rządzie z przykładną uſilnością pracował. W r. 1808 gdy dowcipny przemysł kilku kupcow Wiedeńskich ſtarał ſię zakupić ogółem sól u Cesarza Auſtryi, aby nam ią potym zbywał podług samowolnie narzuconey ceny, Miniſter skarbowy Xięſtwa wysłał Kortuma do Wiednia, którego ſtaraniem zniszczona zoſtała chciwa rachuba handlarska i zawarty dogodny układ obfitość soli dla nas zapewniaiący. Była to oſtatnia iego usługa dla kraiu. Powrociwszy z Wiednia ciężką złożony chorobą, zawsze iednak ile mógł poświęcaiąc ſię użytecznym pracom, dnia 19 Grudnia 1808 żyć przeſtał, — Kortum obrany zoſtał członkiem Towarzyſtwa P. N. w roku 1802. Zoſtawił po sobie liczne rękopisma, których dokończyć nie zdołał. Wisła szczególniey zaymowała umysł iego. Z uſilnością zbierał wszelkie względem niey wiadomości; rozliczne ciała kopalne ſtarannie z iey brzegow zgromadzał, mierzył ią wróżnych mieyscach, szybkości biegu dochodził; a sądząc po gruntowności innych pism iego, zapewne byłby nam i w tym użyteczne podał wiadomości.„

(*Reszta potym.*)

Z Peterzburga d. 2. Maia.

Parada w pierwszy dzień Wielkieynocy nadzwyczaynie była swietną: 30,000 piechoty, jazdy i artyleryi wystąpiło na nię w nowych mundurach.

TRAKTAT

Odstąpienia i oznaczenia części Galicyi dla Rossyi, zawarty d. 7/19 Marca 1810 między Imperatorem Rossyyskim, a Cesarzem Austryackim.

W Imieniu Troycy Swiętey.

Równym natchnieni życzeniem, ażeby iak nayprędzey uskutecznić aktem osobnym i stanowiącym warunek zastrzeżony w §. 5 art. 3 pokoiu, zawartego w Wiednin dnia 14 Października 1809, wyznaczyli: Imperator Rossyyski z strony swoiey za celnieyszego pełnomocnika P. Dimitrego Doktorowa, Jenerał Porucz. i t. d. a za pełnomocnego Kommissarza, Radzcę stanu d'Anstett; — Cesarz zaś Austryacki wyznaczył za pełnomocnych Kommissarzy Henryka Hrabiego Bellegarde taynego Radcę i pełnomocnego Kommissarza w Galicyi, tudzież Chrystyana Hrabiego Wurmsera, taynego Radcę i Gubernatora Galicyi. Wspomnieni pełnomocnicy wymieniwszy swoie pełnomocnictwa i porozumiawszy się po przyiacielsku względem ustąpienia kraiu, zgodzili się na następuiące artykuły:

Artykuł 1. Cesarz Austryacki odstępuie swoim i następcow swoich imieniem, ze wszystkiemi prawami i przynależytościami Imperatorowi Rossyyskiemu i iego następcom na zawsze tę część dawney Galicyi, która się zawiera w linii idącey od granicy Rossyyskiey na przeciwko Huiżdalczewa i tak się rozciąga, że niżey wymienione mieysca stanowić będą granice między obiema narodami. Mieysca te są następuiące, i należą do Rossyi: Kobiła i Berezowica w cyrkule Tarnopolskim; Dykowcze, Maszanice, Horadyiszcze, Nasowce, Nesterowce, Kogutkowce, Zypawce, Seredynce, Worobiawka i Cebrow, w cyrkule Złoczowskim; Dołczowka, Domamorycz, Zaboyki i Chordaczow, w cyrkule Tarnopolskim; Deniczow, Ickow, Rosochowice, Sokołow, Chatki, Sokolniki, Złotniki, Korolowka, Loskowki, Berkanow, Hayworowka, Wiśniowczyk, Zarwanica, Zabowa, Kuydanow, Bobulince, Petlikowce, w cyrkule Brzezańskim; Zielona, Dzwinogrod, Podzamczek, Trybuchowice, Jasłowice, Duliby, Znibrody i Beremiany, w cyrkule Zaleszczykowskim; od uyścia rzeki Stryppa pod Beremiany idzie liniia graniczna wzdłuż Dniestru aż do dawney granicy Rossyyskiey. Mieysca graniczne Austryackie są następuiące: Gontowa, Werbelka, Neterpince, Bzowica, Serwiry, Białkowce, Ostaszowce, Jezierna, w cyrkule Złoczowskim. Pokropiwna, Kozłow (Kubianewka) Dmuchowica, Słobodka, Horodyszcze; Płotycze, Teosipolka, Słoboda Ulosie, Małowody, Białokrynica, Miechołowka, Popławy, Kotuzow, Gullowody, Mondzielowka i Kuromanowka, w cyrkule Brzeżańskim. Przewłoka, Zurawince, Rukomierz, Nagorzanka, Buczacz, Zysnomierz, Soroki, Leszczana, Rusiłow, Skomorochy, Potok, Potulce i Hubin, w cyrkule Zaleszczykowskim. Na przeciwko Beremiany idzie liniia graniczna Austryacka ku prawemu brzegowi Dniestru aż do Dawney granicy.

Art. 2. Wyspy na Dniestrze, które do iednego lub drugiego Mocarstwa należeć maią, oznaczone będą przez nurt rzeki, to iest, wszystkie leżące w lewą nurtu, należeć będą do Rossyi, a w prawą do Austryi.

Art. 3. Zachowuie się dawna wolność żeglugi na Dniestrze.

Art. 4. Dla zapobieżenia wszelkim na

przyszłość zayść mogącym sporom, mieszkańcy mieysc wzdłuż Dniestru (gdzie tenże służy za granicę) maiący na drugim brzegu własności, obowiązani są oneż sprzedać w przeciągu pewnego czasu.

Art. 5. Że część cyrkułu Tarnopolskiego, która od Zaleszczyk styka się z cyrkułem Złoczowskim, cierpi niedostatek drzewa, więc wolno iest wywozić i kupować drzewo z lasow do Zaleszczyk należących.

Art. 6 i 7. Papiery, archiwa, i t. d. ustąpionych kraiow, maią bydź w przeciągu dwoch miesięcy wydane.

Art. 8. Z obydwoch stron ma bydź wyznaczona Kommissya, składaiąc się z dostateczney liczby officerow sztabu głownego, a to dla sporządzenia dokładney mappy nowey granicy, i popostawiania słupow granicznych.

Art. 9. Jak tylko liniia graniczna będzie ustanowioną, na ow czas kray odstąpiony będzie obięty.

Art. 10. Zatwierdzenia tego traktatu maią bydź w przeciągu 22 dni lub prędzey ieszcze we Lwowie wymienione.

Dla tem większey wagi wzmiankowani pełnomocnicy podpisali własnoręcznie ninieyszy traktat przy wycїśnieniu pieczęci.

Działo się we Lwowie d. 7/19 Marca 1810.

(Podpisano :)

Dimitry Doktorow. *Henryk Hrabia Bellegarde.*

d'Anstett. *Chrystyan Hrabia Wurmser.*

Powyższy traktat zatwierdzony został przez Imperatora Rossyyskiego w Peterzburgu dnia 30 Marca.

Z Paryża d. 18. Maia.

Dziennik departamentu Landes wyraża, iż list z Tolosy pod d. 2 Maia donosi o wzięciu twierdzy Lerida, w którey zdaie się, że wiele zabrano jeńcow. Dziennik Publicysta przywodzi w doniesieniach z Hiszpanii przez Angliią, że Francuzi zniszczyli w Lerida wiele ammunicyi i znaczne zapasy żywności.

Przy Tulus tak bardzo wezbrała Garona, iak od 30 lat nie pamiętaią, i bardzo wielkie poczyniła szkody.

W Boulogne zrobiono na przyięcie Nayiaś. Cesarstwa 4 tryumfalne bramy.

Dziennik państwa zawiera następujący artykuł z Neapolu pod d. 5 Maia:

"Twierdza St. Maure na Jońskiey wyspie tegoż nazwiska przymuszoną została po 10 dniowym bombardowaniu do kapitulowania. Jenerał Camus, wraz z 22 officerami, zawieziony został na mocy kapitulacyi na Angielskim statku do Brindisi. St. Maure znayduie się w tak złem położeniu, że nie mogła bydź obronioną.,,

Fregaty nasze Wenus, Manche i Bellona zabrały w Wschodniey Indyi 5 statkow Angielsko-Indyyskiey kompanii, Portugalską fregatę Minerwę i Angielską korwetę Wiktor i do wyspy Francuzkiey powiększey części przyprowadziły.

Pierwsza klassa instytutu narodowego obrała na posiedzeniu swoim d. 14 b. m. P. Humbold członkiem zagranicznem na mieyscu zmarłego P. Cavendish.

Układy z Angliią o wymianę jeńcow ciągną się daley; ale pogłoski o pokoiu bardzo się zmnieyszyły.

Powrot Cesarza nie nastąpi tak prędko iak się spodziewano. J. C. K. Mość zwiedzi, iak się dowiaduiemy, nietylko Ostendę, Dunkierkę, Boulogne, Dieppę, Hawr, Rouen, ale nawet uda się do St. Malo, Roszefortu i do Brestu, i powrot do Paryża ledwie na końcu Czerwca nastąpi.

Podług doniesień z Batawii, okazuie tam

Hollenderski Jenerał Daendels nayw iększą tęgość. Król Jawy, który zwbraniał się zapłacić należącey się Hollendrom kontrybucyi, musiał temu jenerał w zakład rzetelney wypłaty przesłać naypierwszego swoiego ministra.

Dwieście dwadzieścia czterech żołnierzy, którzy za zbiegowstwo skazanemi byli do robot kanału St. Quentin, otrzymali od Cesarza przebaczenie.

W Alost w departamencie Skaldy zrobiona była na przyięcie Cesarstwa tryumfalna brama, w którey umieszczony był wielki allegoryczny obraz. Wystawiał on Nay. Cesarstwo w tryumfalnym wozie, który dwa orły ciągnęły. Amor powoził, a wdzięki około wozu skakały. Zazdrość, niezgoda i niewiadomość były przez koła wozu gruchotane.

D. 8 b. m. przybył do Brestu okręt August z wyspy Francuzkiey. W podróży swey zabrał Hiszpańską galiotę z Mexyku płynącą, na którey znaydowało się 132.625 piastrow. Pierwey iescze puścił Portugalski okręt za okupem 25,000 piastrow.

Z Amsterdamu d. 22. Maia.

Dzisieysza nasza gazeta rządowa zawiera pisma tyczące się pożyczki Pruskiey.

D. 15 posłał Francuzki poseł, Hrabia La-Rochfoucauld posłowi Pruskiemu następuiące oświadczenie:

"Niżey podpisany poseł Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla przy Nayiaśnieyszym Królu Hollenderskim, Hrabia państwa i Kommendant legii honorowey, za cesa w imieniu Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla za podaną od Prus hypotekę na zaciąganą w Hollandyi pożyczkę i oświadcza, iż ta w żaden sposób nie może bydź naruszona.

A. Hrabia de la Rochfoucauld.

Na uwagę *Gazete de France*, że nasz Król podpisuie się znowu Ludwik Napoleon, odpowiada Leydeńska gazeta: iż Król podpisuie się czasem Ludwik; lecz na wyrokach i innych rządowych pismach zawsze znaydował się i znayduie podpis Ludwik Napoleon.

Ambassador nasz przy dworze Francuzkim mianowany iest hrabią Sevenaar, a admirał de Winter hrabią Huessen.

Ludność ustąpionych Francyi kraiow wynosi 240,000 mieszkańcow, pomiędzy któremi znayduie się 224,000 katolikow. Rząd nasz opłacał tylko protestanckich duchownych, a katoliccy byli przez parafianow utrzymywanemi. Nayiaśnieyszy Cesarz wprowadził w tych kraiach publiczny obrządek katolicki i zapewnił duchownem pensye. W tychże kraiach będą porobione gościeńce.

Królowa Jmć poiechała wczoray do Soestdyk i Leo, a Król do Harlem.

Z Bruxelli d. 19. Maia.

Onegday przyiechał Cesarz do Gandawy, a wczoray o godzinie 4 z rana poiechał przez wyspę Cadsand do Brugge. Cesarzowa poiechała za nim tegoż dnia o godzinie 11 z Gandawy do tegoż miasta.

Na lewym brzegu Skaldy na przeciwko Antwerpii postanowił Cesarz nowe założyć miasto, a Antwerpią, która mu iuż tyle winna, chce zrobić warownią morską i naypierwszą w państwie twierdzą.

Z Londynu d. 11. Maia.

(Przez Francyą.)

Gazeta *the Star* pod d. 8 Marca zawiera co następuie:

" Powątpiwaliśmy wczoray o prawdzie proiektu uwiezienia z Francyi Ferdynanda VII, a osobliwie o należeniu naszego rządu do tey intrygi. Powody, któreśmy względem naszego powątpiwania przytoczyli, zdawały n się bydź przekonywaiącemi; lecz poter

wczoray w niższey izbie zaszło, zdaie się, iż rząd nasz dał się złapać onemu od Francyi ajentowi oszukać. Nie możemy poiąć, iak rząd mógł się tak grubo dać oszukać; bo gdyby to pierwszy raz było, możnaby mu ieszcze darować; ale dwa dawnieysze przywieść tu możemy przykłady. Do pierwszego usiłowania dał się rząd zupełnie wciągnąć; drugie nie udało się przez roztropne podeyrzenie P. Foxa. Nad teraźnieyszem ubolewamy prawdziwie, ponieważ odkryło słabość naszego rządu.,,

P. Whitbread pragnął na posiedzeniu niższey izby d. 7 Marca usłyszeć odwołanie tego, co w publicznych pismach czytał o liście pisanym przez Króla do Ferdynanda VII. Rzekł więc do kanclerza skarbowego, iż nie podobna, aby Król takowy list pisał, i prosi, aby go wyprowadził z wątpliwości. — Kanclerz odpowiedział: że na podobne pytania nie można odpowiedzieć bez narażenia służby publiczney, a zatem obowiązkiem iego iest nie dać żadney odpowiedzi. — P. Whitbread rzekł daley: iż nie poymuie, iakim sposobem wyiaśnienie względem listu, który iest całey publiczności wiadomy, mogłoby narażać służbę publiczną, żąda więc tak lub nie odpowiedzi. — Kanclerz obstawał, że nie może dać żadney odpowiedzi.

Dzienniki nasze są, iak zazwyczay bywa, rożnego w tey mierze zdania. I tak *the Sun* wyraża: "Nikt nie wątpi ile uwolnienie Ferdynanda byłoby ważnem i ile iego przytomność ożywiłaby Hiszpanow. Była to rzecz prawdziwie pożądana; lecz byłaż także do wykonania? Kolli (nazywaiący się zapewne Kelly) powiada w swoim wyznaniu, iż Ferdynand byłby mógł był daleko bydź uwieziony, niżeby iego ucieczkę postrzeżono. Nie należałoż przypuścić, iż człowiek, który życie swoie narażał, musiał dokładnie zastanowić się nad sposobami uskutecznienia swoiego proiektu? wszakże uciekł niegdyś z Templu Sidney Smith, chociaż daleko miał więcey przeszkod, niżeli Ferdynand z Valençay. Czyli ministrowie nie są do wymowienia, że tego tentowali? niechay każdy bez stronny Anglik sądzi.,, — Morning Chronicle zaś mowi: "Jakkolwiek mieliśmy za słabą administracyą rządową, nispodziewaliśmy się iednak, aby nowy minister związkow zagranicznych tak szpetnym sposobem radę Królewską na szyderstwo wystawił, i skarby państwa na tak nierozsądną intrygę i ajentow roztrwonił, którzy w cale nie byli zdatnemi do iey wykonania. Ministeryalne iedno pismo wyraża: iż rząd Francuzki przysłał tu swoiego ajenta dla doświadczenia Mędrca Wellesleia. Jakoż ten rozpieraiąc się na rożowem swem łożu dał się oszukać, i prostem podstępem wciągnąć w połap. W nieszczęśliwym tym przypadku żałować tylko należy Ferdynanda, że nicość charakteru Xcia, którego sprawa tak mocno nas interessuie, na iaw wystawioną została!,,

Działania woyska Francuzkiego przeciw Kadyxowi idą teraz z pospiechem. Szaniec Matagorda wzięty został. Francuzi odsłonili batteryą o 50 działach, o którey w cale nie wiedziano. Nie podobna było wytrzymać iey ognia. Angielski major od indzynierow zabity przy tey okazyi został. Kadyx może teraz bydź bombardowany, i trudno mu będzie dostać wody. Oto są szczegoły działań. — D. 21 Kwietnia z rana rozpoczęli Francuzi okropne strzelanie do szańcu Matagorda z ukrytey batteryi o 24 działach. Obrona tego szańcu powierzona była oddziałowi Angielskiego woyska i maytkom. Stoi na lądzie na przeciwko szańcu Puntale i strzyże wniyście do przedporcia Puntale. Hiszpańska bandera powiewała na iego wałach. W południe d. 21 została przez kulę armatną urwana. Zrobił się powszechny krzyk, aby Angielską zawdziano. Zołnierze

obrońcy szańcu okazali naywiększy zapał i odwagę. Postępowanie ich sprawiło podziwienie. Lecz ogień Francuzow tak był okropny, iż uznano za potrzebne ustąpić d. 22 z szańcu. Anglicy mieli przeszło 60 ludzi zabitych i ranionych; lecz i w maytkach poniesli znaczną stratę. Utrata tego szańcu postawi Francuzow w stanie zabronienia nam żeglugi z Kadyxu do wyspy Leon, czego się naybardziey obawiamy, bo stamtąd prowadziliśmy wodę słodką. Na drugiey stronie zatoki nie mamy żadnego więcey szańcu, przez co ułatwione iest Francuzom bombardowanie iedney części Kadyxu, a mieysce dla naszych okrętow zmnieyszone. Zamyślamy przeto brzegi Kadyxkie do Puntale, a od tego mieysca do St. Fernando batteryami opatrzyć.

Już tu zwątpiono, aby Król przez operacyą wzrok odzyskał.

Burdett żąda 30,000 f. szt. wynagrodzenia za uwięzienie siebie. Dla mieszkańcow Londyńskich (wyraża iedno pismo) postanowiony iest zielony mundur, iak tylko Burdett zostanie uwolniony. Szkocka iedna gazeta donosi, iż ieden werbownik chciał nowo urodzonemu swoiemu synowi dać na chrzcie imie Francis Burdett, ale Xiądz sprzeciwił się temu.

W północney Hiszpanii postępują znowu Francuzi zaczepnie. Z Koruny donoszą, iż nieprzyiaciel iest znowu panem prawie całey Asturyi.

Strona opozycyyna, na którey czele znayduią się Lord Grenwill, Lord Grey, P. Ward, P. Whitbread, &c. zdaie się bydź stronie demokratyczney podeyrzaną. Strona opozycyyna chce tylko cząstkowey reformy, która mogłaby w krotce zrządzić rewolucyą. Strona zaś ludu, na którey czele znaydnie się teraz Burdett, chce nagłey, zupełney i radikalney reformy.

W sobotę d. 5 b. m. dana była na teatrze Conwentgarden traiedya Henryk VIII. Parter i galerye przyklaskiwały za każdym patryotycznym wyrazem i wykrzykiwały: "Niech żyie Burdett!" Naybardziey zaś przyklaskiwały na wyraz: "Mniemałem, iż posiadam w mey radzie mężow światłych i mądrych, lecz żadnego nie znayduię."

Pod Londynem wytknięto 3 obozy, pod Blatcheat, w Hydepark i Hamsteadheat. Woyska maią się do nich w tym ieszcze zgromadzić tygodniu. Nie prawda, iakoby około wszystkich wielkich miast w Anglii woyska porozstawiano.

Flotylla z Korku przybyła szczęśliwie do Barbados.

Z Konstantynopola d. 10. *Kwietnia.*

P. Latour-Maubourg, sprawuiący interessa Francuzkie, oddał W. Sułtanowi na osobney audyencyi list swoiego dworu z doniesieniem o zaślubieniu Nayiaś. Cesarza Napoleona z Arcy Xiężniczką Maryą Ludwiką.

Z Odessy odebraliśmy nakoniec pocieszną wiadomość, że R ssyyski dowodzca pozwolił Tureckim okrętom ładować zboże na potrzebę Turczech. Oczekuiemy więc w krotce kilkanaście okrętow ze zbożem, które przy teraźnieyszym niedostatku bardzo są pożądane.

Kaimakan i aga janczarow nagle złożonemi zostali. Zaburzenia pomiędzy janczarami, które W. Sułtan przez ich złożenie chciał zaspokoić, dały do tego powod.

Z Medyolanu d. 11 *Maia.*

Pod d. 25 Kwietnia wydał J. C. K. Mość dla królestwa Włoskiego ważny wyrok, którego treść następuiąca:

„Wyiąwszy biskupstwa, arcybiskupstwa, seminaria, kapituły katedralne, kollegiaty, plebanie, szpitale, siostry miłosierne i zgromadzenia trudniące się edukacyą panienek, wszystkie inne duchowne i zakonne zgroma-

dzenia, kongregacye i zakony, iakiego bądź kolwiek nazwiska, są w króleſtwie Włoskim znieſione. Zaden zakonnik nie może na przyszłość nosić habitu. Wszyscy obsy duchowni muszą ſię udać do kraiu, z którego są rodem. Wszyscy zakonnicy, nawet żyiący z iałmużny pobierać będą pensye podług 13 paragrafu, artykułu 2 naszego wyroku pod d. 8 Czerwca 1805. Mnichy udać ſię powinny do departamentow z których są rodem. Biskupi użyią ich do służby Bożey przy kościołach parafiainych. Wszyſtkie dobra znieſionych zgromadzeń przypadaią Monte Napoleone, który także zakonnikom będzie pensye wypłacał. Długi spomnionych zgromadzeń będą ſtosownie do naszego wyroku pod d. 23 Grudnia 1807 obrachowane. Naymniey płatni plebani pobierać będą dodatek z Monte Napoleone. Rząd ma potrzebne przedſiewziąść środki, aby szkoły, które dotąd utrzymywali zakonnicy, profeſſorami opatrzone były.„

Z Ankony d. 2 Maia.

Lubo zawsze krążą po Adryatyckim morzu Angielskie fregaty i kutry, handel nasz wodą idzie iednak dobrze. Prowadzony ieſt powiększey części na barkach, które maią tę korzyść, iż za naymnieyszem niebezpieczeńſtwem uciekaią do nayblizszego portu. W tych dniach przybyły tu takież ſtatki z Korfu. Tamteysza załoga Francuzka ieſt liczna i doſtatecznie z króleſtwa Neapolitańskiego w żywność opatrzona. Jnne nieobronne Jońskie wyspy, iako to Zante, Cefalonia, Paxu, Cerigo i Cerigotto (Jtaka) trzymaią ieszcze Anglicy.

Z Włoch d. 6 Maia.

W arsenale Weneckim pracuią z wielkim pośpiechem nad ſtawianiem nowych liniiowych okrętow i fregat. Pięć liniiowych okrętow lekkiey budowy znayduie ſię na warsztatach, z których dwa wkrótce będą ukończone. Jedna fregata, 2 brygi i iedna korweta są iuż zupełnie uzbroione i oczekuią tylko rozkazu do bycia wyciągnionemi z arsenału. Rossyyskie woienne okręty w liczbie 14 są częścią naprawiane, częścią rozbieraue. W wielkim kanale ſtoi piękna fregata Korona w gotowości do wyyścia pod żagle.

Z Botzen d. 12. Maia.

Naradzenia między Bawarskiemi i króleſtwa Włoskiego kommiſſarzami, względem oznaczenia granic, iuż ſſię w naszem mieście rozpoczęły. Wiadomo, iż podług traktatu uſtępuie Król Bawarski króleſtwu Włoskiemu 280 do 300,000 dusz, a cały Tyrol podług oſtatniego obrachunku ma iak 620,000 mieszkańcow, zatem cały cyrkuł Adygi i znaczną część cyrkułu Eisack doſtanie ſię do króleſtwa Włoskiego.

Z Frankfortu d. 19. Maia.

Hrabſtwo Hanau oddane d. 16 b. m. uroczyście zostało przez Francuzkiego Kommiſſarza, Radcę ſtanu Jollivet, wyznaczonemu od naszego W. Xcia Kommiſſarzowi, Hrabiemu Beuſt. W przyszłym tygodniu zwiedzi W. Xżę nasz nowo nabyte te kraie. Onegday przybyła do Aszaffenburga deputacya od miaſta Hanau i całego kraiu w liczbie 14 osób, dla złożenia hołdu. Deputowani mieli szczęście bydź do ſtołu W. Xcia wezwanemi.

Jenerał Baron Candras iadący z Szczecina do Francyi, przeiechał wczoray przez nasze miaſto.

Z Strazburga d. 14. Maia.

W przeszłym tygodniu przeiechało przez nasze miaſto wiele sztabowych officerow do głowney Francuzkiey kwatery do Ratysbony. Przebiegło tamże kilka gońcow z Paryża. Mowią, że wiozą rozkazy względem przyszłego przeznaczenia rożnych dywizyy woyska Francuzkiego, będących ieszcze nad obiema bracgami Dunaiu w Niemczech.

DODATEK

DO № 45.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 6. CZERWCA 1810.

Z Warszawy d. 2 Czerwca

We środę d. 30 było posiedzenie Rady stanu pod prezydencyą Nayiaśnieyszego Pana. We czwartek po wielkiey Mszy, miianey w przytomności Nayiaśnieyszych Królestwa Jchmość przez JO. Xcia Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, po którey dał błogosławieństwo Papiezkie, były zwyczayne pokoie, a około 7mey, wieczorna zabawa u Dworu.

Wczoray przyciągnął tu z Departamentu Radomskiego Pułk huzarow dowodztwa W. Umińskiego, który JO. Xiążę Wodz naczelny na dziedzińcu Saskim oglądał.

Rada Dozorcza Szkoły Prawa.

Wiadomo czyni niniieyszym, iż d. 6go miesiąca i r. b. o godzinie 4tey po południu odprawi się w sali audyencyonalney pierwszego wydziału Sądu Appellacyynego, examen publiczny Uczniow Szkoły prawa.

W Warszawie d. 1 Czerwca 1810.

Małachowski.

Marsz: Nadw: *Woźnicki.*

Pękalski.

Z Zamościa d. 24. Maia

Dzień 20 Maia był dla nas uroczystym; dzień ten iest epoką, w którey rok temu przez zdobycie szturmem twierdzy Zamościa, po trzydziestokilkoletniey przerwie powtorzyliśmy na łono oyczyzny. — Swięciliśmy ten dzień w pośród skromności, lecz z prawdziwą za oswobodzenie nasze radością. — O dziesiątey z rana batalion pułku 13 i kompaniia artyleryi z czterma polowemi działami wystąpiła na rynek. — Urząd Administracyi wraz z W. Majorem Zakrzewskim dowodzcą pułku, z całym gronem officerow i zgromadzonemi obywatelami udał się do kościoła, zkąd po odbytem nabożeństwie i odśpiewanem *Te Deum* powrocili na rynek do uszykowanego woyska, które otoczone licznemi widzami, przeszło przez bramę Lwowską na plac do obrotow woiennych sposobnieyszy. Po odbytych niektórych obrotach woiennych, cały korpus uformował czworogran, a w tym stanąwszy Major Zakrzewski, rzekł do woyska: — "Polacy Zołnierze! Dziś rok temu, iak starsi od was cokolwiek bracia, pięć razy silnieyszego w tych tu murach zamkniętego pokonali nieprzyiaciela. — Ta warownia co widzicie, przed męstwem naszych zasłonić go nie zdołała. — Raszyn, Góra, Radzymin trwogą ich dusze zięły. — Młodzi bracia towarzysze przyszłego losu woiennego! niech dla was czyny takie będą przykładem do naśladowa-

nia; niech się zapalą serca wasze szlachetnym uniesieniem, abyście śpiesznie dążyli do wyrównania sławie dawney przodkow i współczesnych, którzy wam do niey tak widoczne ślady oznaczyli. — Wstyd ten święty, który wasze rumieni twarze, iaśnie ukazuie żal ukryty, że nie zarobiliście ieszcze na uwielbienie, i razem obeymuie szczęśliwą nadzieię, że dla oczekuiącey potrzeby kraiu i sławy, usiłować będziecie dovyść wraz z drugiemi do tego kresu, gdzie się kończą Polakow życzenia.„ — Po tey przemowie, woysko wykrzyknęło: *Niech żyie nasz Król Fryderyk August, i Xiążę naczelny Dowodzca!* — Artylerya na ten czas w pośród ewolucyy woiennych z naywiększą zręcznością odbytych, dała ognia 30 razy z dział. — Poczem woysko całe powróciło do miasta bramą Lubelską. — Urzędnicy, obywatele i officerowie zaproszeni od Majora Zakrzewskiego dzielili z nim radość z powrotu naszego na łono Oyczyzny, podobną do tey, iaką dway kochiący się bracia po długim siebie niewidzeniu, przy wzaiemnem powitaniu się doświadczać tylko umieią. — Wieczorem miasto Zamość, podzielaiąc powszechną radość, niespodziewanie oświecone zostało, szczęśliwe, że składa część własney oyczyzny, tak iak schorzałe dziecko, zapomina bolow, i uśmiechem odpowiada pieszczotom na łonie własney matki.

Dnia 4 i 5 Czerwca 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

W bankocett:	*Przednie.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Pośiednie.* Złp.	gr.
Korzec Pszenicy	64	—	60	—	56	—
— Zyta	56	—	52	—	48	—
— Jęczmienia	48	—	44	—	42	—
— Grochu	48	—	44	—	40	—
— Owsa	45	—	42	—	41	—
— Jagieł	100	—	88	—	72	—
— Rzepaku	80	—	76	—	—	—

DONIESIENIA.

Uwiadomia się publiczność, że w dobrach Złota w Parafii Połczyska 200 sztuk owiec i baranow namiastku Hiszpańskiego iest do sprzedania po słuszney cenie.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa, ninieyszym Edyktem do publiczney podaie wiadomości, iż domek drewniany z gruntem i ogrodem w wydziale 3cim na Piasku pod Nrem 115 stoiący, po zmarłey Katarzynie Bugayskiey pozostały, na bankocetle podług nominalney ich wartości zł. pol. 500, czyli redukuiąc na dobrą monetę zł. pol. 157 gro. 25 d. 11 Kwietnia r. b. urzędownie przez w sztuce biegłych oszacowany, przez publiczną licytacyą tu w Sądzie d. 7 Czerwca r. b. o godzinie 10tey przed południem sprzedany będzie podług następuiących warunk w: —— 1) Każdy chęć maiący 10tą część summy szacunkowey iako zakład przed zaczęciem się maiącą licytacyą w kommissyi złożyć powinien. —— 2) Przyszły kupiciel resztę wylicytowaney summy w przeciągu 14 dni do tuteyszego depozytu złożyć iest obowiązanym, inaczey — 3) Gdyby tym warunkom zadosyć nie uczynił, na iego kossta nowa licytacya wyznaczoną by była. — Wszyscy przeto chęć kupna tegoż dworku maiący, maią się na wzwyż rzeczonym mieyscu i czasie znaydować. Wierzyciele zaś wszyscy prawo zastawu maiący, napominaią się, aby nie oczekuiąc osobnych przypozwań, pretensye swe do protokołu w czasie licytacyi nieśli, inaczey na tychże żaden wzgląd przy podziale summy tey na potem miany nie będzie.

W. Lichocki, Z. P. S. S. M. K.
Łodziński, Kon.
Seb. Ławski.

Z Rady Wydziału Sprawiedliwości Magistratu Krakowskiego.
Dnia 1 Maja 1810 roku.
Choreszewicz.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa ninieyszem, komu na tem zależy czyni wiadomo, że d. 7go Czerwca r. b. o godzinie 9tey z rana tu na ratuszu nowym, w kancellaryi referenta ekonomicznego, grunt mieyski między Grodzką i Nową bramą przy domie pod Nrem 292, Mateusza Fastowskiego leżący, który w sobie 225 sążni kwadratowych zaymuie każdy sążeń po zł. pol. dwa w srebrney monecie szacuiąc, przez publiczną licytacyą sprzedawany będzie. Ktoby więc miał chęć nabycia sobie wspomnionego gruntu, niechay się na mieyscu w czasie wyżey oznaczonym znayduie.

Kochanowski.

Z Magistratu Miasta Stołecznego Krakowa. Dnia 22go Maia 1810.

Gano Sekr.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta Króla Saskiego, Xcia Warszawskiego.

Wszem w obec i komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie PP. kuratorom, opiekonom i stronom podaie się do publiczney wiadomości, iż Wysoki Sąd Appellacyyny Krakowski rezygnacyą Urzędu Adwokata JP. Niemetza O. P. D. dnia 20 Kwietnia b. r. mocą swey o dekretu dnia 28 Kwietnia b. r. Nr. 759 przyiął, i o tym Magistratowi Krakowskiemu doniosł; przeto magistrat Krakowski zalecił JP. Niemetzowi Adwokatowi, aby w terminie 14tu dni wszystkie akta, iakie ma kuratel, kryd i opiek z konsygnacyami do każdych aktow ułożonemi i jeneralną wszystkich aktow tu komportował, zaś akta obywatelskie spraw stronom w tymże terminie za rewersami po oddawał, i o tym się tu lub o przeszkodzie w tymże terminie legitymował, o czym uwiadomiaią się opiekonowie kuratorowie, i strony interessowane ażeby w tym terminie do tegoż JP. Niemetza udać się, i dokumenta ieżeli mu iakowe z swey strony powierzyli odebrać od niego niezaniedbali.

W. Lichzcki, Z. P. S. S. M. K.

Z Rady Wydziału Sprawiedliwości Magistratu Krakowskiego d. 11 *Maia* 1810.

Kowalski.

Podaie się do publiczney wiadomości, iako z mocy rezolucyi Wysokiego Królewsko-Xiążęcego Sądu Szlacheckiego Krakowskiego dnia 15 mca Maja 1810 do liczby 2561 wydaney, licytacya ruchomości po niegdy W. Teresie Ostrzeszowiczowy pozostałych, iako to: kle notow, zegarkow, srebra, zboża, koni, wołow, krow, owiec, sukien, bielizny i innych sprzętow domowych w dobrach Nasiechowice na dniu 13 mca Czerwca r. b. 1810 o godzinie 9 z rana zacząwszy ciągle aż do ukończenia za gotowe pieniądze w monecie srebrney Curant odbywać się będzie. — Dan w Krakowie d. 5go Czerwca 1810 roku.

Floryan Heynacki, Komornik graniczny Krakowski.

Kamienica pod dwiema Nrami 674 i 675 na ulicy S. Mikołaia w Krakowie i razem dom iest do sprzedania na same bankocetle Wiedeńskie lub na złoto. Ktoby sobie życzył kupić go, niechay się uda do właściciela pod Nrm 674 mieszkaiącego.

Urząd Administracyyny Powiatu Krakowskiego podaie do publiczney wiadomości, iż stosownie do Reskryptu JW. Ministra spraw wewnętrznych, dobra Narodowe w tuteyszym Powiecie leżące, to iest:

W Krakowie.

Browar Królewski zwany.

Ekonomia Promnik Biały.

Wieś Promnik z folwarkiem. — Wieś Zielonki z Trojanowicami, woytostwem Gozał, których folwark w Marszowcu, Tonie. — Wieś Gorka Kapitulna. — Wieś Rakowice, do którey pańszczyzna w części z Zastowa należy. — Wieś Łobzow, do którey nowa i Czarna wieś czynsze płacą. — Wieś Bronowice wielkie.

Ekonomia Czerniechow.

Wieś Czerniechow z folwarkiem. — Wieś Czutow, z folwarkiem. — Wieś Węglarka, z folwarkiem i przyległości respective do każdego folwarku.

Ekonomia Słomniki.

Wieś Słomniki, — Milesice. — Lipna Wola, z folwarkami Milecickim i Lipnowolskim

Ekonomia Lipowiec.

Wieś Mętkow z folwarkiem. — Wieś Zagorze. — Wieś Wygiełzow. — Wieś Kwaczała. — Wieś Jantowice.

Podobnież wychodzące z dzierżawy na S. Jan roku ninieyszego kończącey się, następujące dobra Narodowe.

Starostwo Bodaczowskie.

Wieś Raciborowice z folwarkiem. — Wieś Wąsow z folwarkiem. — Wieś Żydow z Wygnanowem. —— Przez publiczną licytacyą, w dniu 15 Czerwca r. b. 1810 rozpocząć się maiącą na lat trzy zadzierżawione zostaną. — Każdy chcący poprzednieżą mieć wiadomość, o warunkach pod iakiemi takowe wypuszczone będą, ma się udać do kancellaryi Administracyyney dóbr Narodowych w Krakowie. Dan w Krakowie d. 26 Maia 1810 roku.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta Króla Saskiego Xięcia Warszawskiego.

Sąd Szlachecki Krakowski ninieyszem obwieszcza całem wszystkim wierzycielom massy krydalney Piotra z Alkantary Ozarowskiego w klassie zawartey umieszczonym, ktorzy do odebrania swey należytości wczasie przyzwoitym się niezgłosili, lub praw swoich nieudowodnili, wiadomo czyni, że W. Osławski kurator kryży tey, na rzecz ich iako to: JO. Xcia Jozefa Poniatowskiego summę 3166 *zł.* ryń. 8 8/12 kr. tudzież WW. Kazimierza Strzyżewskiego 1725 *zł.* ryń. 5 kr. Szweykowskiego 1000 *zł.* ryn. — Julianny Szpinkowey 648 *zł.* ryń. 28 4/12 kr. — Marcina i Franciszka Nowlińskich 11019 *zł.* ryń. 25 10/12 kr. — Xs. Antoniego Baltazara Tarkowskiego 862 *zł.* ryń. 47 5/12 kr. — Maryanny z Kobielskich Jabłonowskiey 303 *zł.* ryń. 35 3/12 kr. — Alexandry Ogińskiey 2587 *zł.* ryń. 54 1/12 kr. — Jana Dybowskiego 690 *zł.* ryń. 6 7/12 kr. — Kazimierza i Magdaleny Strzyżewskich małżonkow summę 1240 *zł.* ryń. 20 2/12 kr. w Bankocetlach Wiedeńskich podług nominalney ich wartości do depozytu sądu tuteyszego złożył. — Dan w Krakowie dnia 18 Maja 1810.

Bernard Dwernicki
Mąkolski.
Trzetrzewiński.

Z Rady Sądow Szlacheckich Krakowskie.
Olearski.

Sąd Appellacyyny Krakowski wiadomo czyni publiczności, a nayszczególniey PP. Adwokatom, Regentom aktow, Komornikom Sądowym, Jeometrom, Detaxatorom i Justycyaryuszom: iż stosownie do reskryptu JW. Ministra Sprawiedliwości dnia 26 Maja r. b. do liczby 5397 wydanego, wyznacza dzień 15 Czerwca 1810 iako ostateczny termin do wykonania przez wszystkie Indvidua na iakichkolwiek bądź urzędach z sądownictwem związek maiących będące przysięgi na wierność Nayiaśnieyszemu Królowi Jmci Saskiemu Xiążęciu Warszawskiemu, które tey przysięgi dotąd nie wykonały, i wzywa ich do wykonania teyże przysięgi z ostrzeżeniem, iż ci, którzy w tym wyznaczonym terminie przysięgi nie złożą, od powierzonych sobie urzędow bez wszelkiego względu na zawsze odsunięci zostaną, iako niegodni ufności, którą Rząd w nich położył, powierzaiąc im tymczasowo urzędy.

Ignac. Stadnicki.

Z Rady Sądu Appel. Krakowskiego d. 26 Lutego 1810 roku.
Piekarski, Sędzia Appellacyyny.

W bliskości Krakowa w dystrykcie Podgorskim iest wieś do puszczenia z wszelkiemi wygodami, i z liczną osiadłością w trzechletnią arendowną possessyą. Ktoby sobie nabydź takowey życzył, raczy się spytać o inwentarz, i intraty okazanie na Sienney ulicy, w domu Miłosierdzia pod Nrem 53 na drugim piętrze Nr. 39.

Dnia 9 Maia r. b. zgubione są przez osobę pewną: 1. W bankocetlach gołych pieniędzy ryńskich 600. 2. Skrypt na dziewięć tysięcy kilka set zł. pol. przed dwiema laty napisany. 3. Rachunki pieniężne przychodowe i wydatkowe. Wynalazca wspomnioney zguby odbierze nadgrody ryńskich sto; ma się zaś zgłosić do Redaktora Gazety Krakowskiey.